УДК 821.111–31.09“19”Дж.Фаулз

ОБРАЗОТВОРЧЕ МИСТЕЦТВО У СТРУКТУРІ РОМАНУ ДЖОНА ФАУЛЗА „ЖІНКА ФРАНЦУЗЬКОГО ЛЕЙТЕНАНТА”

Оксана Степанівна Левицька
oksana_levytska@ukr.net
Кандидат філологічних наук, старший викладач
Кафедра книгознавства та комерційної діяльності
Українська академія друкарства
Вул. Підголоско, 19, 79020, м. Львів, Україна

Анотація. Досліджено роль образотворчого контексту у структурі роману Дж. Фаулза „Жінка французького лейтенанта”. На підставі інтермедіального аналізу проаналізовано семіотику образотворчого мистецтва у творі, зокрема, звернення до мистецтва прерафаелітів, живопису доби Відродження. Проаналізовано образотворчий контекст у системі інших просторових мистецтв з погляду способу втілення художнього образу у стосунку до часу і простору.

Ключові слова: мистецький контекст, образотворче мистецтво, інтертекстуальність, інтермедіальність, інтермедіальний аналіз.

У літературі постмодернізму простежується полістилістичність, мультикультурність, аж до інтертекстуального використання поетики різних видів мистецтв. Ришард Нич зауважує: „Звернення до історії літератури підтверджує, що, навіть не маючи іншого значення у теорії літератури, міжтекстовість залишилась би ключовою категорією для опису одного з найважливіших аспектів постмодерної літератури. Саме сучасна літературна практика, яка почасти й „змусила” впровадити якийсь відповідний до її стратегій термін, переконує нас, що міжтекстові зв’язки неможливо обмежити лише внутрішньолітературними відсиланнями. Адже вони охоплюють як зв’язки з позалітературними способами і стилями мовлення, так і нерідко семіотичні зв’язки між різними явищами мистецтва та комунікації (образотворче мистецтво, музика, фільм, комікс тощо)” [5, с. 73].

Особливість саме постмодерністського інтертексту, на думку Н. Фатєєвої, в тому, що він включає в себе коди-стереотипи різних

© *Левицька О., 2013*

видів мистецтва. Окрім названих Ж. Жанетом видів інтертекстуальності, Н. Фатєєва виокремлює ще й інтермедіальні [8].

„З погляду семіотики, – читаємо в „Порівняльному літературознавстві" В. Будного та М. Ільницького, – мови різних мистецтв є знаковими системами (кодами), які взаємодіють та перетинаються в різних аспектах і творять спільний мультимедійний простір. Взаємодія знакових систем у цьому просторі стосується творення комплексних форм кодування й перекодування, алюзії, відлуння, комбінації кодів, у зв'язку з чим можна говорити про міжмистецьку інтертекстуальність" [1, с. 291]. Вчені пояснюють відмінності у тлумаченні понять інтертекстуальність та інтермедіальність так: „У системі інтермедіальних відношень зв'язки (тобто цитування, про яке говорив Р. Барт) вишиковуються всередині одного семіотичного коду, натомість інтермедіальність передбачає організацію тесту через взаємодію семіотичних кодів різних видів мистецтва. Отож у системі інтермедіальних відношень, як правило, спочатку здійснюється переклад одного мистецького коду в інший, а відтак відбувається взаємодія, однак не на семіотичному, а на смисловому рівні" [1, с. 292].

Н. Тишуніна пояснює принципову відмінність інтертекстуальності та інтермедіальності в каналах художньої комунікації між мовами різних видів мистецтв. „У системі інтермедіальної взаємодії, включення елементів інших видів мистецтв у невластивий їм вербальний ряд значно модифікує сам принцип взаємодії мистецтв, – вважає дослідниця, й додає – при інтермедіальності ми маємо справу не з цитуванням, а з кореляцією текстів" [7, с. 153].

За вченням І. Ільїна, будь-яка знакова система – як художня, так і нехудожня – структуруючись у текст, стає джерелом інформації і складає частину інформаційного простору: „Цей багатозначний термін означає не лише власне лінгвістичні засоби вираження і думки, і почуття, але й будь-які знакові системи, в яких закодовано будь-яке повідомлення. Із погляду семіотики, вони усі є рівноправними засобами передання інформації, чи то слова письменника, колір, тінь, і лінія художника <…> – усе це складає ті медіа, які у кожному виді мистецтва організовуються за своїми законами – кодом, який становить особливу мову кожного мистецтва. Усі разом ці мови творять „велику мову" культури будь-якого історичного періоду" [2, с. 8].

Т. Яхонтова, досліджуючи теорію інтертекстуальності в жанровому аспекті, звертається до Е. Вентоли, яка оперує терміном „семіотичне з'єднання", маючи на увазі мультимодальні міжтекстові стосунки, які належать до різних семіотичних систем. Дослідниця пише: „Близьким до інтерконтекстуальності є поняття „жанровий контекст", яке запропонувала А. Девітт. Жанровий контекст охоплює усі жанри певного суспільства – теперішні, минулі та майбутні; відносно стабільні та, навпаки, мінливі; широко розповсюджені та зрідка вживані" [12, с. 98–99].

Проза Джона Фаулза характеризується використанням поетики різних видів мистецтв. Письменник часто апелює до живопису, оперує його знаковою системою, перекодовує знаки візуального мистецтва мовою художнього тексту і, навпаки, творить текстуальні візуальні картини, тим самим розширює контекст його розуміння, інтерпретації та рецепції. Найширше мистецький контекст представлений у повісті „Вежа з чорного дерева", романах „Маг", „Колекціонер". Ці питання порушено також у філософському творі „Арістос", окремих есе збірника „Кротові нори".

Коментуючи в одному з інтерв'ю використання інших видів мистецтва в романах, Дж. Фаулз констатував: „Найбільше мене приваблюють мистецтва візуальні – від кіно до живопису…" [11, с. 549]. Саме зорові мистецтва – живопис, архітектура, художня фотографія (з точки зору їхньої класифікації *за формою чуттєвого сприймання*) – у прозі письменника представлені найбільш виразно. Серед видів мистецтв *стосовно часу і простору* переважають просторові мистецтва: живопис, скульптура, архітектура, фотографія, декоративно-прикладне мистецтва.

Дослідженню різних функцій мистецтва у прозі Дж. Фаулза („Маг", „Вежа з чорного дерева") присвячені чимало праць, зокрема у Великобританії, Росії. В українському літературознавстві цю тему найкраще розкрила Наталія Жлуктенко [10]. Російські дослідники визнають тему живопису та мистецтва центральною в усій творчості письменника: Ірина Кабанова простежує зростання інтересу до цієї теми від першого роману „Колекціонер" до останнього роману „Мантиса" [3]. Більшість дослідників творчості Дж. Фаулза пишуть про особливий прийом зображення мистецтва у творах письменника. Цій проблемі присвячена праця Олени Яценко, яка досліджує прийоми словесного представлення візуальної образності – екфразису – у романі „Маг" [13]. Взаємодію різних видів мистецтв вивчає НадіяЛобкова [4].

Роман „Жінка французького лейтенанта" не належить до романів, які розкривають проблеми мистецтва, проте мистецький контекст поліваріантний і багатофункціональний, а отже, потребує окремої розмови. Насамперед варто виокремити мистецький контекст із системи інтерконтекстуальності. Якщо інтертекстуальність роману „Жінка французького лейтенанта" передусім виявляється у формі рецепції вікторіанської літератури, як художньої, так і нехудожньої, відсилань до текстів вікторіанської доби, безпосереднього цитування, переосмислення сюжетів, персонажів, діалогів, моделі їхньої поведінки тощо, то інтермедіальність також має інваріантний характер. Вона має вияви на рівні інтермедіального цитування живопису, екфразису в пейзажних чи портретних замальовках, картинах візуалізації уяви персонажів, алюзіях на твори живопису тощо, експліцитно та імпліцитно представлених у тексті.

Інтермедіальний аналіз дозволяє побачити спорідненість роману Дж. Фаулза з мистецтвом прерафаелітів: живопис прерафаелітів, як і роман „Жінка французького лейтенанта", дає моральний коментар суспільним відносинам, їх вирізняє таємничість сюжетів, міфологічність і символічність. Уважний читач вловить ідейний зв'язок у низці контекстуальних зіставлень сюжетної оповіді з авторськими відступами про мистецтво прерафаелітів. Подібно до того, як у 1848–1853 роках братство прерафаелітів, протестуючи проти мистецтва академізму, почували себе поза законом, герої Дж. Фаулза переживають те саме, спершу Сара Вудраф, згодом Чарлз Смітсон. Одним із постулатів братства прерафаелітів було неприйняття вікторіанських канонів, зокрема в живописі. „Прерафаеліти, які намагалися – на думку їхніх сучасників – покласти край роздвоєнню і в мистецтві, і в житті; припинити нескінченну непримиренну ворожнечу між Свободою і Обмеженням, надміром і поміркованістю, зовнішньою пристойністю і внутрішнім усвідомленням Гріховності, між гучними закликами до жіночої освіти і тихим страхом перед жіночою емансипацією; нарешті – і вельми прозоро – в маніакальній манері все скорочувати і редагувати…" [14, с. 354]. Символічно, що в останніх розділах роману головна героїня знайшла притулок саме в будинку Д. Ґ. Росетті. Апелювання до прерафаелітів – невидимий лейтмотивний контекст, який автор використовує впродовж усього роману, ніби готуючи читача до безпосередньої зустрічі наприкінці роману. „Мистецька атмосфера

гуртка прерафаелітів, – зауважує Н. Жлуктенко, – гармонізує крайнощі натури Сари Вудраф" [10, с. 268].

Як і у прерафаелітів, персонажі роману Дж. Фаулза мають тісний зв'язок з природою, відкритим простором, чим протиставлені вікторіанцям: „Революцією в мистецтві того часу був, звичайно, рух прерафаелітів; вони принаймні зробили спробу визнати природу і сексуальність <...>. А тому і відкрита сповідь Сари – відкрита не тільки в прямому сенсі, але й тому, що відбувалася вона на відкритому повітрі при яскравому сонячному світлі, – мабуть, не стільки нагадала йому про більш сувору дійсність, скільки дозволила заглянути в ідеальний світ. Вона дивувала не тому, що була наближенням до дійсності, а тому, що була віддаленням від неї, міфом, в якому оголена краса означала набагато більше, ніж гола правда" [14, с. 172].

Образотворчий контекст роману прочитується також імпліцитно. Аналіз жіночих портретів прерафаелітів й образу головної героїні роману Дж. Фаулза дає змогу побачити багато спільного: та ж загадковість, таємничість, символізм, міфічність, містичність, фаталізм, відстороненість, самозаглиблення. Головна героїня ніби змальована з полотен Данте Ґабріеля Россетті: жінка-символ, жінка-міф. Образ дівчини, зверненої поглядом до моря, відсилає до картини ще одного художника –з пізніх прерафаелітів – Джона Вільяма Вотерхауса „Міранда. Буря" (1916 р.). Художник звертався до образу героїні шекспірівської п'єси „Буря" на початку і в кінці своєї творчості (картини 1875 і 1916 рр.). Інтертекстуальні алюзії „Бурі" Шекспіра також відчитуємо мало не в усіх творах Дж. Фаулза – ця тема стала предметом окремої дисертації [6] та низки статей.

Н. Фатєєва вважає, що саме міфологічні образи-символи дозволяють стерти хронологічні відмінності при поєднанні чи зміщенні часів при контекстуальних зв'язках [8]. Через роботи прерафаелітів, переважна частина полотен яких зображує міфологічні образи чи сюжети, у романі відбуваються часові зміщення, розширюються часові пласти, актуалізуються архетипні образи та символи.

Якщо в інших романах письменника погляд на мистецтво, його оцінка, спроба аналізу та інтерпретації належать переважно персонажам роману (Ніколасу Урфу та Кончису в романі „Маг", Девіду Вільямсу та Генрі Бреслі у повісті „Вежа з чорного дерева", Міранді та G. P. у романі „Колекціонер"), то у „Жінці французького лейтенанта" ця роль відведена насамперед авторові. Хоча герой

роману Чарлз Смітсон „досить непогано знався на сучасному мистецтві” [14, с. 422], і коли у пошуках Сари Вудраф потрапив до будинку, де мешкав Россетті, впізнав роботи, що висіли на стінах і вздовж сходів, свого часу навіть „цілу годину разом з Ернестиною слухав його лекцію” [14, с. 423], йому все ж не відкрилася сутність мистецтва прерафаелітів, зміст їхньої мистецької реформи та суспільного бунту. Він інтерпретував це мистецтво крізь призму суспільної моралі свого часу. Тому часто вживаний епітет, який характеризує це мистецтво – „підозрілий”: „підозріле мистецтво”, „підозріла школа” [14, с. 422]. У будинку Россетті Чарлз бачить чимало робіт, проте жодна з них не описана, навіть не названа; читач може лише здогадуватися, на які з полотен натякає автор. Навіть імені художника автор не озвучує: „Ім’я, яке вимовила Сара, було настільки одіозним, що будь-хто з вікторіанців шістдесятих років при одному лише звукові заціпенів би від обурення. Обурення, яке викликали у сучасників його вірші, висловив від імені суспільства Джон Морлі – один із тих діячів, які самою природою призначені бути рупорами (тобто порожніми фасадами) своєї епохи” [14, с. 426].

Експліцитно в образотворчому контексті роману є звернення до роботи італійського художника доби Відродження Антоніо Пізанелло. Автор порівняв Чарлза зі святим із картини італійського художника, на якій схоплена така ж мить: „Чарлз стояв як святий на полотні Пізанелло, вражений, мабуть, більше своїм власним здивуванням перед цим світом, який існував так близько, майже впритул до задушливої вульгарності буднів”. „В Національній галереї, – коментує автор, – є картина Пізанелло, на якій схоплено точнісінько таку ж мить: святий Євстахій у лісі доби раннього Відродження серед звірів і птахів. Святий настільки зворушений, ніби з ним зіграли злий жарт; уся його самовпевненість раптово зникла під впливом глибокої таємниці природи, що відкрилася йому всесвітнім паралелізмом існування” [14, с. 232]. Це поодиноке в аналізованому романі звернення до мистецтва доби Відродження має вагоме значення. Саме в апелюванні до ренесансного живопису, а відтак і до гуманізму, у ставленні до природи, мистецтва відчитуємо протиставлення цивілізації і соціуму, гуманізму та соціалізації, ренесансного світовідчуття і протиставленого йому вікторіанського чи сучасного авторові.

З іншого боку, автор звертається до мистецтва раннього Відродження як до витоків прерафаелітів, адже митці зверталися саме до мистецтва раннього Ренесансу (до Рафаеля), яке

характеризувалося щирістю, близькістю до природи і безпосередністю почуттів. Один із найкращих пейзажів у романі – словесна живописна картина пробудження весняної природи, порівнянна з живописом доби Відродження. Автор стверджує, що такі полотна вдавалися лише митцям доби Ренесансу.

Принагідно зауважимо, що звернення до творчості А. Пізанелло є лейтмотивом пізнішого твору Дж. Фаулза – повісті „Вежа з чорного дерева". Ім'я цього художника XV століття – єдине спільне в художника Генрі Бреслі і критика Девіда Вільямса, до його робіт вони повертаються щоразу у своїх розмовах про мистецтво, навіть коли потрібно уникнути суперечливих тем; він – один із тих, хто, за визначенням самого Бреслі, справив найбільший вплив на його творчість, а картина „Видіння святого Євстахія" „все життя бентежила його уяву" [10, с. 15].

Образотворчий контекст функціональний у творенні характерів персонажів. Уже згадане порівняння Чарлза Смітсона зі святим Євстахієм у лісі серед звірів і птахів із картини Пізанелло опосередковано відсилає до середньовічної лицарської літератури, під впливом якої перебував художник. Хронотоп лицарства з його семіотичним рядом часто складає контекст розуміння певних образів і понять у романі. Найвідповіднішою живописною візуалізацією характеру Місіс Поултні автор вважає картини Ієроніма Босха: „Я не можу навіть уявити собі, яку картину в стилі Босха багато років малювала у своїй уяві місіс Поултні, які сатанинські оргії ввижалися їй за кожним деревом, які французькі збочення під кожним листком Верського пустиря. Але ми можемо впевнено вважати це об'єктивним корелятом усього, що відбувалося в її підсвідомості" [14, с. 94]. У характеристиці образу Ернестини автор відсилає до менш відомих робіт: її обличчя „цілком відповідало її епосі – овальне, з маленьким підборіддям, ніжне, як фіалка. Ви можете побачити його на малюнках знаменитих ілюстраторів того часу – Фіза і Джона Ліча" [14, с. 31].

Образотворчий контекст якнайкраще передає ідеї автора, працює на розкриття Вікторіанства як доби і героїв роману, хоча відсилання до таких знакових імен у художній культурі Великобританії – Вільяма Етті, Генрі Мура, Джорджа Морланда, Данте Габріеля Россетті, Джона Еверета Мілле, митців доби Ренесансу та художників-ілюстраторів – передбачає не лише знання читачем історії мистецтва, але й образно-асоціативну працю. Адже, як стверджують дослідники, „транспонування візуальних елементів у вербальний ряд породжує особливий мистецький ефект: втрачається

свобода зорових асоціацій, як при сприйнятті малярського полотна, і виникає ланцюг смислових асоціацій" [1, с. 292].

Отже, виокремлюючи мистецький контекст із системи інтерконтекстуальності, ми розглядаємо контекстуальні зв'язки роману із творами інших видів мистецтва як інтермедіальні. Образотворчий контекст роману проявляється на різних рівнях поетики твору, має експліцитний та імпліцитний характер. Звернення до образотворчого мистецтва у „Жінці французького лейтенанта" співвідносить роман з іншими творами автора, у яких розвивається тема мистецтва та виводить на ширший контекст дослідження інших видів мистецтв, зокрема декоративно-ужиткового, якому в тексті приділено чи не найбільше уваги.

1. *Будний В.* Порівняльне літературознавство / Василь Будний, Микола Ільницький. – К. : ВД „Києво-Могилянська академія", 2008. – 430 с.
2. *Ильин И. П.* Некоторые концепции искусства постмодернизма в современных зарубежных исследованиях / Илья Ильин. – М., 1988. – 28 с.
3. *Кабанова И. В.* Тема художника и художественного творчества в английском романе 60–70-х гг. (Дж. Фаулз и Б. С. Джонсон) : автореф. дисс. на соискание науч. степ. канд. филол. наук : спец. 10.01.03 „Литература народов стран зарубежья" / И. В. Кабанова. – М., 1986. – 24 с.
4. *Лобкова Н. В.* Взаимодействие языков искусств в творчестве Джона Фаулза : автореф. дисс. на соискание учен. степ. канд. филол. наук : спец. 10.01.03 „Литература народов стран зарубежья" / Н. В. Лобкова. – Нижний Новгород, 2006. – 16 с.
5. *Нич Р.* Світ тексту: постструктуралізм і літературознавство / Ришард Нич ; [пер. з польськ. О. Галета]. – Львів : Літопис, 2007. – 316 с.
6. *Папкина Д. С.* Шекспировские аллюзии в прозе Джона Фаулза : автореф. дисс. на соискание учен. степ. канд. филол. наук : спец. 10.01.03 „Литература народов стран зарубежья" / Д. С. Папкина. – Великий Новгород, 2004. – 24 с.
7. *Тишунина Н. В.* Методология интермедиального анализа в свете междисциплинарных исследований / Н. В. Тишунина / Методология гуманитарного знания в перспективе XXI века. К 80-летию профессора Моисея Самойловича Кагана : материалы международной научной конференции (18 мая 2001 г.). Серия „Symposium".– СПб. : Санкт-Петербургское философское общество, 2001. – Выпуск № 12. – С. 149–154.
8. *Фатеева Н. А.* Контрапункт интертекстуальности, или Интертекст в мире текстов / Н. А. Фатеева. – М. : Агар, 2000. – 280 с.
9. *Фаулз Дж.* Арістос / Джон Фаулз ; [пер. з англ. В. Мельника]. – Вінниця : Тезис, 2003. – 340 с.

10. *Фаулз Дж.* Вежа з чорного дерева : повість ; Елідюк; Бідолашний Коко; Загадка : [новели] / Дж. Фаулз ; [перекл. В. Ружицький, Д. Стельмах ; післямова Н. Жлуктенко]. – К. : Дніпро, 1986. – 276 с.
11. *Фаулз Дж.* Кротовые норы / Джон Фаулз ; [пер. с англ. И. Бессмертной, И. Тогоевой]. – М. : Махаон, 2002. – 640 с.
12. *Яхонтова Т. В.* Лінгвістична генологія наукової комунікації : монографія / Т. В. Яхонтова. – Львів : Вид. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2009. – 420 с.
13. *Яценко Е. В.* Образы визуальных искусств в творчестве Джона Фаулза (на материале романа „Волхв") : автореф. дисс. на соискание учен. степ. канд. филол. наук : спец. 10.01.03 „Литература народов стран зарубежья" / Е. В. Яценко. – М., 2006. – 20 с.
14. *Fowles Jh.* The French Lieutenant's Woman / John Fowles. – London : Vintage, 1996. – 448 p.

ИЗОБРАЗИТЕЛЬНОЕ ИСКУССТВО В СТРУКТУРЕ РОМАНА ДЖОНА ФАУЛЗА „ЖЕНЩИНА ФРАНЦУЗСКОГО ЛЕЙТЕНАНТА"

Оксана Степановна Левицкая
oksana_levytska@ukr.net
Кандидат филологических наук, старший преподаватель
Кафедра книговедения и коммерческой деятельности
Украинская академия печати
Ул. Подголоско, 19, 79020, г. Львов, Украина

Аннотация. Исследована роль изобразительного контекста в структуре романа Дж. Фаулза „Женщина французского лейтенанта". На основании интермедиального анализа проанализирована семиотика изобразительного искусства в произведении, в частности, обращение к искусству прерафаэлитов, живописи эпохи Возрождения. Рассмотрен изобразительный контекст в системе других пространственных искусств с точки зрения способа воплощения художественного образа относительно времени и пространства.

Ключевые слова: художественный контекст, изобразительное искусство, интертекстуальность, интермедиальность, интермедиальный анализ.

THE FINE ART IN THE STRUCTURE OF JOHN FOWLES' NOVEL "THE FRENCH LIEUTENANT'S WOMAN"

Oksana Levytska
oksana_levytska@ukr.net
Department of Book Science and commercial activities
Ukrainian Academy of Printing
Pidholosko st., 19, 79020, Lviv, Ukraine

Abstract. The article deals with the role of descriptive context in the structure of John Fowles' novel "The French Lieutenant's Woman". Based on the intermedial analysis there was analyzed the semiotics of fine art in the novel, in particular an appeal to the Pre-Raphaelite art and the Renaissance painting. It was found that John Fowles' works tend to use the poetics of different kinds of arts: the writer appeals to painting, operates its sign system, recodes signs of visual art by the language of a literary text, expanding the context of its understanding, interpretation and reception.

There were studied intermedial connections of the novel with other works of arts. It was found that in the writer's novels and stories were presented the most clearly visual arts in terms of their classification for the form of sensory perception. Among the arts in relation to time and space are dominated spatial arts: painting, sculpture, architecture, photography, decorative arts. The study focuses on the fine art, especially painting.

The descriptive context is multivariation and multifunctional, it has manifestations on a level with the intermedial citation of painting, ekphrasis in landscape or portrait sketches, paintings of visualizing of characters' imagination, allusions to works of art, etc., explicitly and implicitly represented in the texts. Intermedial analysis allows us to see the relationship of John Fowles' novel with the Pre-Raphaelite art. In the character context the descriptive component increases literary, cultural and historical contextual characteristics. Introduced in the structure of a literary text the descriptive context on the semiotic level forms the axiological context. The system of ethical and aesthetic values of different cultural eras is extrapolated through the artistic context.

So, the article studies the intermedial novel connections with other works of art. The descriptive context of the novel is manifested at different levels of poetic works, has explicit and implicit nature. The appeal to the fine art in "The French Lieutenant's Woman" relates the novel to other works of the author, in which the theme of art is developed and brings to the broader context of the study of other arts, including arts and crafts, which are provided with if not the most attention in the text.

Key words: John Fowles, "The French Lieutenant's Woman", artistic context, fine art, painting, intertextuality, intermediality, intermedial analysis, Pre-Raphaelites.

References

1. Budnyi V., Il'nyts'kyi M. *Porivnyalne literaturoznavstvo* [A Comparative literary studies]. Kyiv, 2008, 430 p.(in Ukrainian).
2. Il'in I. *Nekotorye kontseptsii iskusstva postmodernizma v sovremennykh zarubezhnykh issledovaniiakh* [Some concept of postmodernism art in modern foreign studies]. Moscow, 1988, 28 p. (in Russian).
3. Kabanova I. *Tema khudozhnika i khudozhestvennogo tvorchestva v angliiskom romane 60–70-kh gg.* (*J. Fowles i B. S. Jonson*) [Theme of the artist and of art in the English novel of the 60–70-th.]. Extended abstract of PhD dissertation (Literature of Foreign Countries). Moscow, 1986, 24 p. (in Russian).

4. Lobkova N. *Vzaimodeistvie iazykov iskusstv v tvorchestve* J. *Fowles* [Interaction of language arts in the works of John Fowles]. Extended abstract of PhD dissertation (Literature of Foreign Countries). Nizhnii Novgorod, 2006. – 16 p.
5. Nych R. *Svit tekstu: poststrukturalizm i literaturoznavstvo* [The World of text: poststructuralism and literary studies]. Lviv, 2007, 316 p. (in Ukrainian).
6. Papkina D. *Shekspirovskie alliuzii v proze J. Fowles* [The Shakespearean allusions in the prose of John Fowles]. Extended abstract of PhD dissertation (Literature of Foreign Countries). Velikii Novgorod, 2004, 24 p. (in Russian).
7. Tishunina N. Metodologiia intermedial'nogo analiza v svete mezhdistsiplinarnykh issledovanii [Methodology of intermediality analysis in the light of interdisciplinary research]. In: *Metodologiia gumanitarnogo znaniia v perspektive XXI veka*. Abstracts of Papers of the International Conference, Sankt-Peterburg, 2001. Sankt-Peterburg, 2001, pp. 149–154. (in Russian).
8. Fateeva N. *Kontrapunkt intertekstual'nosti, ili Intertekst v mire tekstov* [Counterpoint intertextuality, or intertext in the world of texts]. Moskow, 2000, 280 p. (in Russian).
9. Fowles Jh. *Aristos* [The Aristos]. Vinnytsia, 2003, 340 p. (in Ukrainian).
10. Fowles Jh. *Vezha z chornoho dereva* [The Ebony Tower]. Kyiv, 1986, 276 p. (in Ukrainian).
11. Fowles J. *Krotovye nory* [Wormholes]. Moskow, 2002, 640 p. (in Russian).
12. Yakhontova T. *Linhvistychna henolohija naukovoji komunikatsiji* [Linguistic Genology of Scientific Communication]. Lviv, 2009, 420 p. (in Ukrainian).
13. Yatsenko E. *Obrazy vizual'nykh iskusstv v tvorchestve J. Fowles (na materiale romana* „*Volkhv*") [The images of the visual arts in the works of John Fowles (based on the novel "The Magus"]. Extended abstract of PhD dissertation (Literature of Foreign Countries). Moscow, 2006, 20 p. (in Russian).
14. Fowles Jh. *The French Lieutenant's Woman*, London, 1996, 448 p.

Suggested citation

Levytska O. Obrazotvorche mystetstvo u strukturi romanu Dzhona Faulza "Zhinka frantsuz′koho leitenanta" [The Fine Art in Structure of John Fowles' Novel "The French Lieutenant's Woman"]. *Pytannia literaturoznavstva*, 2013, no. 88, pp. 340–350. (in Ukrainian).

Стаття прийнята до друку 20.05.2013 р.